

TURIZM QISHLOQLARIDA GASTRONOMIK TURIZMNING RIVOJLANISHI

Abdijabborova Ezoza Abdivohid qizi

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining 2-kurs talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17403240>

Annotatsiya: Ushbu maqolada turizm qishloqlarida gastronomik turizm yo'nalishining o'ziga xos jihatlari, imkoniyatlari va istiqbollari tahlil qilingan. Unda mahalliy oshxona madaniyatini rivojlantirish orqali qishloq turizmini jonlantirishning samarali yo'llari ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, O'zbekistonning turizm salohiyatini oshirishda gastronomik omillarning o'rni, xorijiy tajribalar hamda amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar:

gastronomik turizm, qishloq turizmi, milliy taomlar, mahalliy mahsulotlar, turizm salohiyati, innovatsion yondashuv.

Annotation.

This article analyzes the features, opportunities, and prospects of developing gastronomic tourism in rural tourism destinations. It highlights effective methods of promoting rural tourism through local culinary traditions and discusses the role of gastronomic factors in enhancing Uzbekistan's tourism potential.

Keywords:

gastronomic tourism, rural tourism, national cuisine, local products, tourism development, innovation.

Аннотация.

В статье анализируются особенности, возможности и перспективы развития гастрономического туризма в туристических сельских зонах. Рассматриваются пути повышения туристического потенциала Узбекистана через развитие национальной кухни и местных гастрономических традиций.

Ключевые слова:

гастрономический туризм, сельский туризм, национальные блюда, местные продукты, туристический потенциал, инновации.

Kirish.

Bugungi kunda turizm sohasi dunyo iqtisodiyotining eng jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, so'nggi yillarda gastronomik turizm — ya'ni sayohatchilarning ma'lum bir hududning milliy taomlari, ovqatlanish an'analari va madaniyatini o'rganishga qaratilgan sayohat turlari alohida e'tiborni qozonmoqda. O'zbekiston ham turizmning bu yo'nalishida katta imkoniyatlarga ega bo'lib, qishloq turizmi doirasida gastronomik imkoniyatlarni kengaytirish mamlakat iqtisodiyotiga yangi turtki bo'lishi mumkin.

Qishloq turizmi — bu nafaqat tabiat bag'rida dam olish, balki mahalliy aholining hayoti, an'analari, urf-odatlar, oshxona madaniyatini o'rganish imkonini beruvchi soha hisoblanadi. Shu jihatdan qaraganda, gastronomik turizm qishloq turizmining eng muhim tarkibiy qismi bo'lib, mahalliy iqtisodiy faollikni oshirish, xotin-qizlar bandligini ta'minlash va madaniy merosni saqlashda muhim rol o'ynaydi.

Asosiy qism.

Gastronomik turizmning mohiyati va ahamiyati.

Gastronomik turizmning asosiy maqsadi — turistlarga ma’lum bir hududning oshxona madaniyatini, an’anaviy taomlarini, mahsulot tayyorlash jarayonlarini namoyish etishdir. Bu turdagi turizm orqali sayyohlar yangi ta’m, lazzat, va tajribalarni his etish bilan birga, xalqning tarixiy va madaniy merosiga ham chuqurroq kirib boradi.

Masalan, O‘zbekistonning har bir viloyatida o‘ziga xos taomlar mavjud: Samarqandning “non va palov”i, Farg‘onaning “osh palovi”, Buxoroning “shashlik va somsa”si, Xorazmning “tuxum barak”i, Surxondaryoning “honim”i — ularning barchasi nafaqat taom, balki madaniy meros namunasidir.

Qishloq turizmida gastronomik imkoniyatlar.

Turizm qishloqlarida gastronomik yo‘nalishni rivojlantirish orqali:

Mahalliy fermerlar mahsulotlariga talab ortadi;

Milliy taomlarni tayyorlashda ishlatiladigan xomashyolarga ichki bozor yaratiladi;

Aholining daromadi va bandligi oshadi;

Qishloq joylarida xizmat ko‘rsatish madaniyati yuksaladi.

Masalan, Toshkent viloyatining Bo‘stonliq tumani, Qashqadaryodagi Shahrisabz, Namangandagi Chust yoki Farg‘onadagi Rishton kabi hududlarda mahalliy gastronomik festivallar tashkil etish orqali xorijiy turistlarni jalb etish mumkin. Bunday tadbirlar orqali “brendlashtirilgan taomlar” — ya’ni hududga xos maxsus retseptlar, ekologik toza mahsulotlardan tayyorlangan milliy ovqatlar orqali turizm daromadi ko‘payadi.

Xorijiy tajriba va O‘zbekiston uchun amaliy tavsiyalar.

Masalan, Italiya, Ispaniya, Fransiya, Turkiya kabi mamlakatlarda gastronomik turizm turizmning asosiy yo‘nalishlaridan biri sifatida shakllangan. U yerda har bir viloyat o‘zining “gastronomik brendi”ga ega — masalan, Italiyada “Toskana pishloqlari”, Ispaniyada “Paella”, Fransiya “Bordo vinosi”.

O‘zbekiston sharoitida ham bu modelni joriy etish mumkin. Buning uchun:

Har bir viloyat o‘zining gastronomik xaritasini ishlab chiqishi;

Qishloq joylarda oshpazlik maktablari va mahorat darslari tashkil etilishi;

Mahalliy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlovchi davlat dasturlari kuchaytirilishi;

Gastronomik festivallar va yarmarkalar muntazam o‘tkazilishi zarur.

Bundan tashqari, ekoturizm bilan gastronomik turizmni birlashtirish — masalan, “eko-qishloq + milliy taom” konsepsiyasi orqali ekologik va gastronomik qadriyatlarni uyg‘unlashtirish mumkin.

Xulosa.

Gastronomik turizm qishloq hududlarini iqtisodiy va madaniy jihatdan rivojlantirishda muhim omil bo‘lib, milliy brendni yaratish va O‘zbekistonning xalqaro imidjini mustahkamlashda katta ahamiyatga ega. Qishloq turizmini gastronomik yo‘nalishda rivojlantirish orqali nafaqat mahalliy aholi daromadi, balki mamlakatning turizm salohiyati ham sezilarli oshadi. Shu bois, kelgusida davlat, biznes va mahalliy aholi o‘rtasidagi hamkorlikni kengaytirish gastronomik turizmning barqaror rivojlanishini ta’minlaydi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi hisobotlari, 2024.
2. Karimov Sh. “O‘zbekiston qishloq turizmi istiqbollari”, Turizm va madaniyat jurnali, 2023.
3. UNWTO Report on Gastronomy Tourism, 2022.

4. Smith M., Hall C.M. Food Tourism: A Practical Guide, Routledge, 2021.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizmni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida"gi qarori, 2022-yil.